

Förslag till Förvaltningsplan för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021, synpunkter från Naturskyddsföreningen i Dalarna

Vi tycker i stort sett att det är ett bra och gediget material som tagits fram. Vi hoppas att det också finns resurser att genomföra detta.

- *Vi förespråkar Polluter Pay Principle.* Denna princip har hittills inte fått samma genomslag i sektorerna skogsbruk, jordbruk, vattenkraft och gruvverksamhet, som i övrig miljöfarlig verksamhet. Detta måste åtgärdas. Här har staten också ett historiskt ansvar för tidigare försyndelser mot miljö och vatten.
- *Ansvar för åtgärdernas genomförande behöver tydliggöras.* Regeringen måste vara tydlig med att de åtgärdsprogram som vattenmyndigheterna tagit fram måste genomföras, särskilt vad avser Skogsstyrelsen, där stora brister råder vad avser tillsyn inom skogsbruket.

Skogsbruket

Storskalig påverkan från areella näringar – Skogsbruket den mest dominerande näringen i vårt område. Läckage av näring och tungmetaller p g a markberedning och inte minst körskador, särskilt vid vattendrag, är omfattande i skogen. Vad händer med vattnets kemi och rörlighet när man tar bort det som binder jorden vid t ex markberedning och dikning och uttag av grot? Vad händer med markens förmåga att hålla kvar näringsämnen och kol?

Idag ser vi hela tiden att man tar minimal hänsyn vid vattendrag. Skyddszonerna runt stränder och bäckar är alldeles för små ibland obefintliga. Här måste man vara tydligare från myndigheterna. Dialoger är bra men tydligen inte tillräckliga! Man måste kunna lagföra överträdelser och här måste Skogsstyrelsen ha ett myndighetsansvar. Sverige behöver en ny modernare skogsvårdslag!

Verksamheter som gödsling, utdikning, ökad instrålning efter avverkning har också stor påverkan på vattnets kvalitet. Viktiga åtgärder för att kunna minimera påverkan är bland annat riktade till Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Lantmäteriet, det är bra!

Bra att Skogsstyrelsen nu får ett tydligare uppdrag och ansvar! Skogsstyrelsen måste återta rollen som en tillsynsmyndighet! Bra med dialog, men myndigheten måste ha ett myndighetsansvar och även vara ute och inspektera skogsåtgärder. Markberedningens påverkan på ytvatten och grundvatten måste minimeras ytterligare liksom körskadorna som fortsatt är svåra och många. Skogsstyrelsen måste få utökade befogenheter och ta sitt myndighetsansvar!

Jordbruket

Ansvarig myndighet anser att det inte är möjligt att genomföra åtgärder utan frivillighet, via lagstiftning, oavsett om denna sker med eller utan miljöstöd inom ramen för landsbygdsprogrammet. Det behövs effektivare styrmedel inklusive föreskrifter. Frivillighet räcker tyvärr inte.

Fysisk påverkan är olika beroende av odlingsätt – Stimulera forskning att ta fram och prova nya skonsammare metoder att odla (t ex fleråriga växter) som gör att näringsläckaget till vattendrag minskar.

Minska den kemiska belastningen i odlingslandskapet och därmed i vattnet. Verka för mer ekologisk odling. Ta fram nya metoder och grödor i jordbruket som både minskar kemikalieanvändningen och behovet av markbearbetning.

Nu pågår samrådsarbeten över landet för att ta fram en livsmedelsstrategi. Se till att denna strategi vilar på hållbar bas. Att påverkan på vatten och miljö ska vara minimal. Kändes på samrådet i Dalarna som om dessa frågor kommer i skymundan för lönsamhet och tillväxt!

Vattenkraften – dammar och kraftverk

Tillåt inga nya dammar och kraftverk i de outbyggda vattendragen! Öka takten i ombyggnaden av dammar och vandringshinder, det går alldeles för sakta idag. I Dalarna är detta ett stort problem.

Det är brist i åtgärdsprogrammet och förvaltningsplan att nya verksamheter inte hanteras, exempelvis nya infrastrukturprojekt, exploatering och nya verksamheter som fiskodlingar, avloppsreningsverk, vindkraftverk och gruvor.

Gruvverksamhet

Gruvor är stora förorenare av vatten, både gruvdammar med avfall och grundvattenpåverkan. Arbetet med gamla synder måste fortsätta, särskilt här i Dalarna. Kraven för tillstånd för nya gruvor måste bli hårdare och kontrollen av dessa behöver förbättras. Det kan inte vara rimligt att koncessioner för gruvverksamhet beviljas så lättvindigt. Inga områden tycks vara undantagna! Här behövs tuffare och bättre lagstiftning och Bergstaten åläggas ett större ansvar för att beviljande av koncessioner och undersökningstillstånd.

Kemikalier

Det behövs en hårdare lagstiftning och kontroll över de kemikalier som släpps ut! Vårt grundvatten måste vara rent, där ska inte finnas några rester av mänskligt framställda kemikalier. Avloppsreningsverken är också ett problem då de ofta är underdimensionerade och tar heller inte bort det som inte borde släppas ut. I områden med stor turism, vilket är fallet i flera Dalakommuner är just avloppsfrågorna problematiska, särskilt i fjällregionen och runt Siljan. Det är stora variationer på avloppsmängd under året med stora toppar under vissa perioder. Detta medför utsläpp av ofta orenat vatten i fina badsjöar och fiskevatten. Det är helt otillfredsställande. Det måste kunna åtgärdas snabbt!

Strandskydd

Exploateringstrycket på vattenmiljöer har påverkat livsmiljöerna och den biologiska mångfalden i våra sjöar och hav. Bebyggelse längs stränder innebär ofta negativa konsekvenser för djur- och växtlivet i såväl vattnet som på land. Ofta medför strandnära bebyggelse ökning av annan påverkan som anläggning av fler båthamnar, bryggor, båttrafik, muddring och ökat näringsläckage från land. Viktiga aktiviteter kopplat till fysisk påverkan är t ex muddring, dumpningar och anläggande av infrastruktur som bryggor och hamnar, utfyllnader m.m. samt båt- och fartygstrafik. Vi ser en smygande invasion av sommarstugor, bryggor, hamnanläggningar längs våra fina sjö- och älvstränder i Dalarna.

För Naturskyddsföreningen i Dalarna

Margareta Wikström